
De Joodse wijk van Castelo de Vide

OVER

De beste manier om de Joodse wijk van Castelo de Vide te verkennen is te voet.

Vanaf het belangrijkste plein D. Pedro V volgt u de straat Rua de Santa Maria tot aan het kasteel, dat u eventueel kunt bezoeken. Daarna daalt u af aan de noordzijde van het kasteel (de linkerkant) en ontdekt u de sporen uit verre tijden die hier op subtiele wijze zijn overgebleven.

De namen van de straten, die een middeleeuwse opzet hebben, verwijzen nog naar de Joodse aanwezigheid: de Joodsestraat, de Nieuwestraat, waar de bekeerde Joden, "nieuw-christenen" genoemd, woonden, de "Rua do Arçário", naar de penningmeester van de gemeenschap, en de "Rua das Espinosas", ter ere van de 17e eeuwse filosoof Spinoza, zoon van een inwoner van Castelo de Vide.

In de Joodse wijk moet u eens goed op de huizen letten. Op de begane grond zijn twee deuren die naar buiten leiden. Deze deuren zijn van oudsher uit graniet gemaakt; één ervan leidt naar het winkelgedeelte waar de commerciële activiteiten plaatsvonden en de andere leidt naar een trap die toegang geeft tot de twee bovenste woonverdiepingen. In de deuren waar nog een gotische boogvorm terug te vinden is, kunt u symbolen uitgehouwen zien. In de rechter deurpost zijn kleine openingen van ongeveer 10 cm uitgehouwen. Dat zijn de "mezuzot" (meervoud van "Mezuzah", Hebreeuws woord voor deurpost), een duidelijk teken van het Hebreeuwse geloof. In deze openingen legden de Joden een rolletje perkament, waarin hun geloofsbelijdenis stond met aan de ene kant de naam van God en aan de andere de Shemah. Shemah is de naam die aan de eerste zin van het Deuteronomium (het vijfde boek van de Hebreeuwse Bijbel) is gegeven en betekent "luister".

Op de kruising tussen de "Rua da Judiaria" en de "Rua da Fonte" ligt de oude synagoge, de plaats waar de gemeenschap bij elkaar kwam en waar de Joodse school was. Wat men nog weet is dat dit een gewoon woonhuis was in de 12e eeuw, dat in de 14e eeuw in een tempel is veranderd. In de 16e eeuw, toen de joden verdreven werden, werd het weer een woonhuis. In één van de muren werden een tabernakel en een sokkel gevonden, die het gebruik van het gebouw als synagoge bevestigen. Het tabernakel, met twee delen, werd gebruikt om heilige manuscripten te bewaren en de heilige olieën die tijdens religieuze praktijken werden gebruikt. De sokkel, aan de linkerzijde, was bestemd om de Heilige Schrift op te leggen.

Het eerste huis van de "Rua do Arçário" (nog steeds in de Joodse wijk) vertelt ook een verhaal. Daar woonde de vroedvrouw of "abafadeira" (de "verstikster"), die zo genoemd werd omdat zij de macht had om leven te geven en weg te nemen. Bij het hoogste raam kan men nog steeds de granieten bevestigingspunten zien van de hangers van de bevallingsdoeken. Degene die buiten wachtte, kon zo op de hoogte blijven van wat er binnen gebeurde.

Als u langs de noordelijke helling afdaald, eindigt uw wandeling onvermijdelijk op het gezellige plein, waar de fontein "Fonte da Vila" ligt en dat één van de uiteinden is van de Joodse wijk.

Andere informatie

De Joodse wijk van Castelo de Vide